

UPPDATERAD KRAVSTÄLLNING FÖR MINSKAD MILJÖPÅVERKAN OCH BÄTTRE PRODUKTKVALITET

Bakgrund

Benders har satsat stora resurser på att effektivisera, bryta och förädla, granitproduktion i Sverige, med miljö, kvalitet och marknadens efterfrågan som ledord.

Benders har i dag tre brott i Bohuslän:

Namn	Färg
Nolby	Grå och Röd
Näsinge	Grå
Ävja	Grå och Röd

Då all produktion av svensk granit sker i Sverige skapas förutsättningar till korta transporter vilket i sin tur ger stor positiv miljöpåverkan.

Idag importeras stora mängder granit från Portugal eller Kina. Import sker även från mer oseriösa produktionsländer med sämre kvalitet och kontroll vilket medför ökad miljöpåverkan.

Vi ser i nuläget en stor aktivitet i de krav som ställs av beställare. Trots detta så är det relativt enkelt att med dagens kravställning ändå byta ut föreskrivet valt material till något av sämre kvalitet och med stor miljöpåverkan som följd.

Slutsats

Vi bedömer därför att de generella kraven för granit behöver en uppdatering. Beställare ska känna sig trygga och kunna säkerhetsställa att vald föreskriven produkt blir en del av slutresultatet.

BOHUSGRANIT EPD

Benders har de senaste året tillsammans med AFRY (ÅF) och flertalet andra parter tagit fram bifogad rapport BOHUSGRANIT EPD. Denna rapport är en sammanfattning av en större EPD som gjordes under 2018-2020.

Denna rapport har med ett tydligt och enkelt sätt gjort det möjligt att sätta krav för beställare som gör det möjligt för samtliga svenska producenter att leverera inom en och samma kravställning.

En kravställning som gör att det inte råder några som helst tveksamheter att det endast är svensk granit och därigenom svensk kvalitet, arbetsmiljö och klimatpåverkan som gäller.

Detta görs möjligt av att det i rapporten, är ett fraktillägg på 400 km. Detta fraktillägg är inkluderat i produktens totala klimatpåverkan. Det betyder att man som leverantör har en möjlig leveransyta av 800 km från produktionsort.

Krav i rapporten innefattar också att leverantören i fråga inte tar hänsyn till:

- Klimatkompensation skall ej godkännas
- Produktens livslängd (Livscykel)

Klimatkompensation tar av förklarliga skäl bort en del eller hela miljöpåverkan.

Tar man hänsyn till produktens livslängd över tid spelar det mindre roll vad produktionen samt frakten bidrar med då graniten är ett material som håller upp till 6 generationer (en generation = 30 år – data hämtad ur rapport från SP, Sveriges tekniska forskningsinstitut).

Kravställs inte detta kan man i stort sett leverera från samtliga länder i världen trots ställda miljökrav.

Exempel på kravställning använd i tidigare förfrågningsunderlag med lyckat resultat.

Ovan krav innefattas genom att man har klimatpåverkan, exklusive livscykel, dvs man tar ej hänsyn till produktens livslängd samt att klimatkompensation ska ej beaktas vid anbuds lämnande.

Produktgrupp	Dimensioner	Stensort/materia	Ytberibetning	Teknisk data	Hållfasthetsklass			Klimatpåverkan (Exklusive livscykel)
					Toleranser	Slaghållfasthet	Mikrosprickor/mm	
Smågatsten	9/11 cm, svensk	Ävja grå	sågad sida flammad topp	SS-EN 1342:2012 och utemiljö 2017	>3J	<4	Tryckhållfasthet >200 Mpa, vattenbas.<0,3vikt%	Max resultat klimatpåverkan för brytning, förädling och tranport exklusive återanvändning och återvinning inklusive 400km transport på lastbil från lossning. kgCO ² /m ² för kansten kgCO ² /m ² för smågatsten och storgatsten. Klimatkompensering ska ej beaktas vid anbuds lämnande. (ENVIRONMENTAL PRODUCT DECLARATION Skall kunna verifieras vid behov)
Smågatsten	9/11 cm, svensk	Ävja grå	Råkilad/klippt	SS-EN 1342:2012 och utemiljö 2017	>3J	<4	Tryckhållfasthet >100 Mpa, vattenbas.<0,3vikt%	14 kgCO ² /m ²
Storgatsten	210x15 x 140x10 x 100x10 mm,	Ävja grå	Råkilad/klippt	SS-EN 1342:2012 och utemiljö 2017	>3J	<4	Tryckhållfasthet >200 Mpa, vattenbas.<0,3vikt%	14 kgCO ² /m ²
Kantsten	RV 2 rak,	Ävja grå	Råkilad	SS-EN 1343 och utemiljö 2017 tabeill 6.1.	>3J	<4	Böjghållfasthet >16,7 Mpa, vattenbas.<0,2vikt%	7 kgCO ² /m
Kantsten	RV 2, r=2m,	Ävja grå	Råkilad	SS-EN 1343 och utemiljö 2017 tabeill 6.1.	>3J	<4	Böjghållfasthet >16,7 Mpa, vattenbas.<0,2vikt%	7 kgCO ² /m
Kantsten	RV 2, r=4m,	Ävja grå	Råkilad	SS-EN 1343 och utemiljö 2017 tabeill 6.1.	>3J	<4	Böjghållfasthet >16,7 Mpa, vattenbas.<0,2vikt%	7 kgCO ² /m
Kantsten	RV 2, r=6m,	Ävja grå	Råkilad	SS-EN 1343 och utemiljö 2017 tabeill 6.1.	>3J	<4	Böjghållfasthet >16,7 Mpa, vattenbas.<0,2vikt%	7 kgCO ² /m
Kantsten	RV 2, r=8m,	Ävja grå	Råkilad	SS-EN 1343 och utemiljö 2017 tabeill 6.1.	>3J	<4	Böjghållfasthet >16,7 Mpa, vattenbas.<0,2vikt%	7 kgCO ² /m
Kantsten	RV 2, r=10m,	Ävja grå	Råkilad	SS-EN 1343 och utemiljö 2017 tabeill 6.1.	>3J	<4	Böjghållfasthet >16,7 Mpa, vattenbas.<0,2vikt%	7 kgCO ² /m
Kantsten	RV 4 rak,	Ävja grå	Råkilad	SS-EN 1343 och utemiljö 2017 tabeill 6.1.	>3J	<4	Böjghållfasthet >16,7 Mpa, vattenbas.<0,2vikt%	6 kgCO ² /m
Kantsten	RV 4, r=2m,	Ävja grå	Råkilad	SS-EN 1343 och utemiljö 2017 tabeill 6.1.	>3J	<4	Böjghållfasthet >16,7 Mpa, vattenbas.<0,2vikt%	6 kgCO ² /m
Kantsten	RV 4, r=4m,	Ävja grå	Råkilad	SS-EN 1343 och utemiljö 2017 tabeill 6.1.	>3J	<4	Böjghållfasthet >16,7 Mpa, vattenbas.<0,2vikt%	6 kgCO ² /m
Kantsten	RV 4, r=6m,	Ävja grå	Råkilad	SS-EN 1343 och utemiljö 2017 tabeill 6.1.	>3J	<4	Tryckhållfasthet >16,7 Mpa, vattenbas.<0,2vikt%	6 kgCO ² /m
Kantsten	RF 2 rak,	Ävja grå	Råkilad	SS-EN 1343 och utemiljö 2017 tabeill 6.1.	>3J	<4	Tryckhållfasthet >16,7 Mpa, vattenbas.<0,2vikt%	7 kgCO ² /m
Kantsten	RF 2, r=2m,	Ävja grå	Råkilad	SS-EN 1343 och utemiljö 2017 tabeill 6.1.	>3J	<4	Böjghållfasthet >16,7 Mpa, vattenbas.<0,2vikt%	7 kgCO ² /m
Kantsten	RF 2, r=4m,	Ävja grå	Råkilad	SS-EN 1343 och utemiljö 2017 tabeill 6.1.	>3J	<4	Böjghållfasthet >16,7 Mpa, vattenbas.<0,2vikt%	7 kgCO ² /m
Kantsten	RF 2, r=6m,	Ävja grå	Råkilad	SS-EN 1343 och utemiljö 2017 tabeill 6.1.	>3J	<4	Böjghållfasthet >16,7 Mpa, vattenbas.<0,2vikt%	7 kgCO ² /m
Kantsten	RF 2, r=8m,	Ävja grå	Råkilad	SS-EN 1343 och utemiljö 2017 tabeill 6.1.	>3J	<4	Böjghållfasthet >16,7 Mpa, vattenbas.<0,2vikt%	7 kgCO ² /m
Kantsten	RF 2, r=10m,	Ävja grå	Råkilad	SS-EN 1343 och utemiljö 2017 tabeill 6.1.	>3J	<4	Böjghållfasthet >16,7 Mpa, vattenbas.<0,2vikt%	7 kgCO ² /m